

Ministerie van Financiën

> Retouradres POSTBUS 20201 2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE
www.rijksoverheid.nl/fin

Ons kenmerk
2026-0000001166

Uw brief (kenmerk)
179183

Datum 27 januari 2026
Betreft Antwoorden op nadere vragen over de staatsrechtelijke consequenties en het handelingsperspectief bij het verwerpen van een begroting

Geachte voorzitter,

Op 17 november 2025 heb ik uw Kamer een brief gestuurd over de voorlichting en advies over de consequenties en het handelingsperspectief ingeval van een verworpen begroting.¹ De leden van de fractie van de SGP hebben nadere vragen gesteld over de consequenties en waardering van de voorlichting en het advies waar het gaat om de uitvoering van lopend beleid gedurende de periode dat een begroting is verworpen en voordat een nieuwe ontwerpbegroting is ingediend. Verder hebben deze leden geïnformeerd naar op welke wijze rechtszekerheid wordt geboden in deze zogenoemde begrotingsloze periode. In deze brief ga ik op deze nadere vragen in.

Het kabinet onderschrijft net als de Algemene Rekenkamer en de Raad van State dat regering en parlement tezamen zoveel mogelijk moeten doen om het verwerpen van een begroting te voorkomen. Een verworpen begroting haalt de slagkracht uit het overheidshandelen en leidt tot onzekerheid. Om deze redenen moet deze onwenselijke situatie altijd worden voorkomen. Uw Kamer en de Tweede Kamer hebben de beschikking over diverse beïnvloedingsinstrumenten, zoals amendementen, moties, vragen en debatten, waarmee zij invloed op de begrotingen kunnen uitoefenen in plaats van verwerpen.

De verwerping van een begroting is een uitzonderlijke gebeurtenis die al meer dan honderd jaar niet is voorgekomen en heeft niet alleen ingrijpende gevolgen voor de regering maar ook voor het parlement. Mocht een ontwerpbegroting onverhoopt in de toekomst toch door de Tweede of Eerste Kamer worden verworpen dan kan artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016 volgens de Raad van State formeel niet worden toegepast, omdat er dan niet voldaan wordt aan alle wettelijke voorwaarden van dat artikel. Het parlement is in zo'n situatie niet bevoegd om de gevolgen van een begrotingsverwerping te repareren door zelf met voorstellen voor algemene begrotingswetten te komen. Het kabinet onderschrijft deze juridische uitleg van de Raad van State.

¹ Kamerstukken I 2025/26, 36 600, nr. AG.

Het kan wel voorkomen dat het kabinet op basis van andere wettelijke verplichtingen toch gehouden is om uitgaven in de begrotingsloze periode te moeten doen, zoals ook de Raad van State constateert. Andere wetgeving biedt daarmee rechtszekerheid dat de regering gehouden is aan betalingen, ongeacht de ontbrekende voorafgaande toestemming van het parlement. De regering zal in deze periode het parlement zo snel mogelijk moeten informeren over hoe zij in de ontstane situatie wil gaan handelen. Daarbij kan het parlement in die periode zijn reguliere beïnvloedingsinstrumenten inzetten, zoals moties, vragen en debatten. Op deze manier kan het parlement bij afwezigheid van een begroting aangeven of het, vooruitlopend op de formele goedkeuring van de later in te dienen begroting, kan instemmen met lopende uitgaven die het kabinet op basis van andere wetgeving moet doen. Op dat moment kan ook worden besloten dat hierover tijdelijke nadere afspraken tussen uw Kamer, de Tweede Kamer en de regering moeten worden gemaakt.

Ons kenmerk
2026-0000001166

Ik onderstreep van harte de conclusie van de Raad van State dat een verwerping niet bevorderlijk is voor een ordentelijk begrotingsproces en de gewenste onderlinge samenhang van de rijksbegroting verstoort. Om die reden benadruk ik dat het altijd de voorkeur heeft andere instrumenten in te zetten voor aanpassing van begrotingswetsvoorstellen indien daartoe behoefte bestaat.

Met de voorgenomen werkwijze, die ook door de Raad van State wordt geadviseerd,² ziet het kabinet op dit moment geen aanleiding om verder gevolg aan het vraagstuk van de begrotingsloze periode te geven. Ik zal nu de wijziging van de Comptabiliteitswet 2016 opstellen waarin de plicht is opgenomen voor de regering om onverwijld een nieuwe begroting in te dienen wanneer de begroting door de Tweede of Eerste Kamer is verworpen.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

E. Heinen

² Kamerstukken I 2024/25, 36 600, nr. AC.

TER BESLISSING

Aan

de minister

26/01

**Rijksbegroting
Begrotingszaken**

Persoonsgegevens

nota

Antwoorden nadere vragen van Eerste Kamer over
consequenties van een verworpen begroting

Datum

11 januari 2026

Notanummer

2026-0000003262

Bijlagen

1. Concept brief
2. Brief 17 nov 2025
3. Nadere vragen EK

Aanleiding

Leden van de SGP-fractie van de vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer hebben naar aanleiding van uw brief van 17 november 2025 (bijlage 2) over voorlichting en advies over de consequenties en het handelingsperspectief ingeval van een verworpen begroting nadere vragen gesteld (bijlage 3). Er is reactie op uiterlijk 27 januari gevraagd.

Beslispunten

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

1. de brief aan de Eerste Kamer (bijlage 1).
Bij akkoord verzoeken we u de brief te ondertekenen.
2. het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn *Actieve openbaarmaking nota's*.

Kernpunten

- De leden van de SGP-fractie steunen uw voornemen om in de Comptabiliteitswet 2016 de plicht op te nemen dat de regering onverwijld een nieuwe begroting indient wanneer een begroting verworpen is.
- De leden van de SGP-fractie hebben gevraagd naar het uitvoeren van lopend beleid gedurende de periode dat een begroting verworpen is en er nog geen nieuwe begroting bij het parlement is ingediend en op welke wijze rechtszekerheid wordt geboden, omdat het volgens hen in de praktijk even kan duren voordat er een nieuwe begroting is ingediend.
- De Algemene Rekenkamer had gesuggereerd om in een dergelijke begrotingsloze periode artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016 (op grond waarvan lopend beleid met terughoudendheid wordt uitgevoerd en nieuw beleid niet wordt uitgevoerd voordat een begroting door het parlement is geautoriseerd) als praktische leidraad te gebruiken.
- In de brief geeft u aan dat het kabinet de juridische uitleg van de Raad van State over artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet volgt. Het artikel geldt alleen zolang er een begroting bij het parlement aanhangig is en dat is bij een verworpen begroting niet het geval. Dit betekent dat er in een begrotingsloze periode formeel geen lopend of nieuw beleid kan worden uitgevoerd op basis van dat artikel, omdat er dan niet voldaan wordt aan de voorwaarden van dat artikel.

23/1

- Wel is het nodig gedurende die periode het parlement te informeren over noodzakelijke uitgaven, bijvoorbeeld op grond van andere wettelijke verplichtingen en desgewenst afspraken te maken over een tijdelijke werkwijze. Zo kan het parlement weliswaar invloed blijven uitoefenen, maar levert het een verstoring van een ordentelijk begrotingsproces en een zeer bewerkelijke procedure op.
- Gelet op deze werkwijze die ook de RvS beschrijft en de uitzonderlijke situatie van het verwerpen van een begroting geeft u geen verder invulling aan de begrotingsloze periode behalve de reeds voorgenomen wijziging van de Comptabiliteitswet 2016.

Toelichting

Artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016 luidt:

Artikel 2.25. Uitvoering van voorstellen van wet inzake de begrotingsstaten

1. *Zolang een voorstel van wet tot vaststelling van een begrotingsstaat niet tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt lopend beleid dat ten grondslag ligt aan die begrotingsstaat met terughoudendheid in uitvoering genomen.*
2. *Zolang een voorstel van wet tot vaststelling van een begrotingsstaat niet tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt nieuw beleid dat ten grondslag ligt aan die begrotingsstaat, niet in uitvoering genomen, tenzij uitstel van de uitvoering naar het oordeel van Onze Minister die het aangaat niet in het belang van het Rijk is en hij de Staten-Generaal daarover heeft geïnformeerd.*

De werkwijze die gevolgd wordt tijdens een begrotingsloze periode is dat de regering het parlement zo snel mogelijk informeert over hoe hij wil gaan handelen wanneer er uitgaven gedaan moeten worden waartoe de regering verplicht is op basis van andere wetten. Op dat moment kan ook besloten worden dat hierover tussen het parlement en de regering tijdelijke nadere afspraken moeten worden gemaakt. Deze werkwijze is ook door de Raad van State geadviseerd.

Communicatie

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.